

Alina

EXEM-
PLARUL

2

L E I

Abonament:
120 Lei anual, 60 Lei pe 6 luni.
Publicăm anunțuri și reclame.

CULTURAL, ECONOMIC, SOCIAL ȘI POLITIC INDEPENDENT
Apare săptămânal. — Redactor: Dir. OVIDIU HULEA.

Redacția și administrația:
Strada Mihai Viteazul No. 1.
— Casina Română —

† THOMA G. MASARYK

Marti dimineața s'a stins din viață T. G. Masaryk, președintele liberator al Republicii Ceho-slovace.

Doliul poporului Ceho-slovac trece peste granițele Republicii și este doliul general al tuturor popoarelor, cari veacuri întregi au fost întemnițate în sinistrul mormânt, care a fost monarhia Austro-Ungară.

Nimeni în lume n'a contribuit atât de mult la prăbușirea monarhiei Austro-Ungare, ca defunctul T. G. Masaryk și memoria lui va trăi vie în inima tuturor popoarelor, cari prin lupta lui și-au realizat aspirațiile naționale.

Intreg poporul român își pleacă genunchii în fața mormântului deschis al liberatorului de popoare: T. G. Masaryk.

Odihnească în pace!

Liga Antirevizionistă și congresul ungarilor din Sfântu-Gheorghe

În 3 și 4 Septembrie a. c. partidul unguresc a ținut un congres la Sfântul-Gheorghe. Numirea de partid unguresc nu este justificată, fiindcă sunt o mulțime de unguri, cari nu se identifică nici cu programul nici cu tendințele celor, cari s'au adunat la Sfântul-Gheorghe ca să injure Statul nostru și să voteze moțiuni sfidătoare la adresa poporului românesc. Dl. Bethlen Gheorghe în expozeul său a ținut să accentueze că sub numirea de partid unguresc se ascunde o «alianță ungurescă», în care trebuie să lupte fiecare ungar și fiecare instituție ungurescă și după ce Dl. Bethlen nu face nici o restricție, noi înțelegem și pe Ungurii și instituțiile ungurești din Ungaria.

Citind dările de seamă despre congres și moțiunile votate, involuntar ne gândim la vestitul «Memorand al Românilor din Transilvania» Guvernul unguresc depe vremuri ne-a răspuns cu sute de ani de temniță. Ne întrebăm: cum va răspunde guvernul român? Pentru-că un răspuns trebuie dat.

Secția economică a partidului unguresc a propus și congresul a votat o moțiune, prin care somează «ungurimea» — iarăși fără nicio restricție — să sprijinească numai institutele financiare, cari se afișează de ungurești și sunt gata să infirneze consecințele acestei ținute. Moțiunea este o sfidare a postulatelor noastre pentru protecția muncii românești, mai mult, este o atătare directă la nesupunere față de legile țării. Care este răspunsul Băncii Naționale și a Guvernului?

Secția agriculturii a partidului unguresc a propus și congresul a votat o moțiune, în care se declară de crimă în contra «Ungurimii — iarăși fără restricție — ori ce înstrăinare, prin care se diminuează «patrimoniul imobiliar unguresc». Moțiunea tinde la împiedecarea liberei circulații a imobilelor în detrimentul poporului românesc, care este liber să-și vindă — poate chiar cu ajutorul Băncii Naționale — moșioara ungarilor, dar nu poate cumpăra dela aceștia nici un petec de pământ. Nu crede Guvernul că activitatea aceasta a partidului unguresc și a Uniunii agricultorilor din Transilvania este contrară Constituției? Nu e bătător la ochi că Ungurii prea adeseori folosesc cuvântul Transilvania? Sub acest regionalism nu se ascund tendințe politice centrifugale inavuabile?

Secția culturală a propus și congresul a votat o moțiune prin care se cere autonomie școlară, dar în prealabil atacă politica noastră școlară în general și pe a Dlui Dr. Angelescu în special. Congresul mărturisește

sincer, că cere autonomie școlară ca să se propună mai multă și mai «exactă» istorie națională ungurescă, cu scopul ca toată ungarimea — fără restricție — să se contopească în un singur organ național. Și ca să înțelegem că, ce istorie exactă cer Ungurii, Dl. Bethlen a precizat în expozeul său că, «Ungurii sunt autotohni pe acest pământ».

Dr. Schmidt — după nume un german sau un evreu, deci un ungar neaș — cere și congresul votează ca în regiunile în cari locuiesc și Unguri, să se numească medici și moașe de naționalitate ungurescă, pentru asigurarea prosperității ungarimei, dar nu amintește nimic despre faptul intolerabil, că aproape toate farmaciile din Transilvania sunt în mâinile străinilor. Când are de gând Guvernul să sisteze această anomalie?

După-ce prin noțiunile acestea, s'a creat atmosfera necesară, pentru intimidarea Ungurilor, cari gândesc și judecă altfel, Președinte partidului Unguresc Dl. Bethlen Gheorghe, pe care ziarele ungurești sfidând pozițiile Constituției, îl numesc consecvent «conte», își ține expozeul în care ne acuză că, «otrăvim viața socială și economică de toate zilele a populațiilor din Transilvania» prin postulatele noastre pentru protecția muncii românești. În zadar, continuă Dl. Bethlen, accentuăm că dorim să trăim în pace cu Românii de aici, totdeauna primim un răspuns inacceptabil. Da, vrem pace, dar o pace sinceră și durabilă poate izvorî numai din consensul liber al părților, cari stau pe picior de egalitate. Dl. Bethlen își inchipuie că, poporul românesc a luptat o mie de ani; ca să-și creeze din propria lui forță un Stat în care să stea pe picior de egalitate cu aceia, cari o mie de ani i-au amenințat existența și că Statul român nu are alt scop decât să respecte privilegiile Ungurilor, pe cari le-au primit dela Statul unguresc cu intențiunea de a distruge neamul românesc.

Se mai plâng congresiștii în contra impunerilor și perceperei impozitelor cu scopul de a agita populația ungurescă în contra Statului român, dar uită că o mie de ani numai noi am plătit impozite, numai noi am dat soldați, numai noi am zidit bisericile, școalele și castele ungurești, numai noi am muncit pământul acesta și că banii, cari s'au cheltuit pentru cultura lor au fost agonisiți din sudorile de sânge a strămoșilor noștri. Iată pentru ce partidul unguresc — până când rămâne pe linia tradițiilor ungurești — și ungurii se socotesc «Regi detronați» nu au au-

toritatea morală să se plângă în contra impunerilor și perceperei impozitelor.

Dl. Bethlen, în calitatea sa de bun și loial cetățean român, a uitat să protesteze în contra revizionismului unguresc, iar în calitatea sa de bun ungar a uitat să ceară dreptate pentru țaranul ungar din Ungaria și egalitate de drepturi și proprietărea lui. Sau poate Dl. Bethlen respectează actualele frontiere ale Statului și dragostea lui față de țaranul ungar, nu trece peste graniță?

Cetind discursurile și noțiunile congresului dela Sfântul-Gheorghe, cari indeamnă pe Ungurii să nu respecte legile țării constatăm că, partidul unguresc a decis boicotarea financiară și economică a poporului românesc în propria noastră țară.

Congresul dela Sfântul-Gheorghe a fost o provocare și o sfidare a Statului și neamului românesc. Guvernul va face ceva crede că e bine și util, dar Liga Antirevizionistă Română, nu poate lăsa fără răspuns sfidările ungurești și în special Comitetul regional pentru Transilvania este dator să ridice mânia, pe care ne-au aruncat-o Ungurii, să convoace Congresul regional al Transilvaniei, să și mobilizeze toate forțele și să preconizeze soluțiunile, cari se impun pentru împiedecarea atentatului plănuț de Congresul unguresc în contra neamului nostru.

„UNIVERSUL“ 16 IX. 1937. Dr. ION BĂLTARIU.

Funerariile președintelui Masaryk vor avea loc la 20 Septembrie

ROMÂNIA VA FI REPREZENTATĂ PRINTR'O DELEGAȚIE CIVILĂ ȘI MILITARĂ.

D. Gh. Tătărescu președintele consiliului de ministri fost primit în audiență de Suveran, căruia i-a raportat programul participării României la funeraliile dela Praga ale defunctului președinte Masaryk.

România va fi reprezentată la funeraliile președintelui liberator Masaryk print'o nume roasă delegație civilă și militară în frunte cu primul ministru Gh. Tătărescu.

S'a dispus ca în ziua funeraliilor școlile și autoritățile să fie închise.

Print'r'un ordin de zi dat de ministrul Apărării Naționale, armata română ia doliu până în ziua înmormântării președintelui Masaryk.

Înmormântarea defunctului președinte Masaryk se va face după cum s'a anunțat la 20 Septembrie și la funeralii vor fi reprezentate prin delegații speciale toate țările din Mica Înțelegere.

Faptă și suferință românească în Ardeal

— Urmare —

Teutonii ridicară de-asupra muntelui cetăți de lemn întâiu, apoi de piatră. Sași cnc, mați de dâșii, poate și ceva Unguri prefăcură vechiul sat al Brașovului sau Brașăului (rădăcina cuvântului e ca și a Bârsei și poate fi în legătură cu o veche «Berzovie dacică, asemenea celei din Banat), în «cetate a Coroanei», Kronstadt (Ungurii îi zic însă: Barassó, Brassó).

Cât pe-aci era să se întemeieze aici o Teutonie, de limbă nemțească, pe vrea când călugări francesi veniau să întemeieze spre Apus în țara Oltului, unde Românii aveau numai un Făgăras (din fag, ca să nu fie fâgăș, care înseamnă altceva; precum locuitorii din Vlădeni, de acolo își zic Vlădărenii), o mănăstire de cistercieni, după Citeaux din Franța, lăcaș vestit, la Cârța (Kerz). Dar Teutonii, cari pătrunseseră și dincolo de munți, creștinând pe Cumanii Hanului Borz (de unde Borzea, Borzești), cărora li se dădu și un episcop catolic, își vădiră prea răpede planurile. Regele se sperie de dâșii și, în ciuda Papei, care-i ocrotia în deosebi, cavalerii fură siliți să plece din țară, ducându-se în așa de depărtata Prusie, unde făcură pentru păgânii

de acolo ce încercaseră a face cu acești Cumanii și — alături de dâșii — cu Românii de aici, întemeind o Prusie catolică și germană, care trebuie să aibă un viitor mare.

S'ar fi așezat bine stăpânirea ungurescă în aceste părți, dacă n'ar fi năvălit, pe neprevestitele, căutându-și un drum spre Apus, alți Turci, păgâni încă și tatarii, pe la 1240.

Furia nimicitoare a acestora a fost așa de grozavă, încât tot ce li-a stat împotrivă s'a risipit ca paiele înaintea vijeliei, care le sucește și le împrăstie. Cu oamenii din cetăți Tatarii au fost adesea fără milă, dar nu și cu locuitorii cei vechi. Cu aceștia, cari erau Românii, au stat, din potrivă, în bună înțelegere, de la început. Ni se spune de un martor că Hanul întâria pe *cnejii* sau juzii lor și că mulțimea, cu ce apuca supt mână, se lua după dâșii ca să-și capete partea din pradă și ca să-și răsbune de umilire și de suferință. Găsim Români alături de Tatarii și în atacul, ceva mai târziu, în Italia a unei mănăstiri franciscane (din Ordinul Sf. Francisc).

III.

Când Tatarii se retraseră, Regele Bela al IV-lea se gândi ca, pentru refacerea, așa de grea, a țării, să cheme, tot ca un căpitan de cruciată, pe alți călugări ostași, desfăcuți de la Ierusalimul cotropit de Turci, pe ai Spitalului Sfântului Ioan de lângă Sfân-

tul Mormânt, de unde se și chemau Ospitalieri și Ioaniți. Dar ei nu veniră, ori nu voriră să se așeze, căutându-și pe urmă așezarea lor trainică în insula Rodos, de la Răsăritul Mării Mediterane. Regele își avu atunci singur o cetate la Severin, lângă podul lui Traian, nădăjduind ca de acolo să poată intra la Bulgari, a căror Împărăție, făcută după aceia din Constantinopol, se destrăma atunci. Cu Bulgarii aceștia se prinseră cei din urmă regi din seminția lui Arpad cuceritorul într-o lungă și grea luptă, fără a-i putea scoate măcar din cetatea Vidinului.

Pentru această luptă trebuiau ostași din părțile răsăritene. Și Românii n'au fost uitați. Pentru întâia oară nobilii lor sânt chemați alături de Sași, de Secui, de nemeșii unguri. Ardealul întreg se ridică de pe urma războaielor de peste Dunăre, străbătându-se une ori și șesul muntean. Fiul de rege Ștefan încercă să facă, tatăl său fiind în viață, din Ardeal, unde stătea, o țară a lui deosebită. Când Ștefan moșteni coroana, Voievodul ardelean ajunsese la mare purtare. Ladislau Apor se incuscri cu stăpânitorul sârb din vremea ui. Și în acest timp, în Banat, unde era o cetate a Ținutului, Tömösvar, sau Timișoara, pe lângă Caran, Crașov și Cubin, pe lângă vechiul Cenad sau Cetatea Murășului (*Morissen*), cu episcop latin, se vor ridica, precum se va spune mai departe, Românii.

— Va urma, —

Comemorarea luptătorului naționalist Ioachim Totoianu.

În ziua de 8 Sept. c. a avut loc la Micești jud. Alba desvelirea plăcii comemorative, așezată de către tineretul național-tărănist, pe casa lui Ioachim Totoianu, marele luptător pentru desrobirea neamului.

Cu acest prilej și-au adus prinosul de recunoștință față de neobositul luptător o mulțime de intelectuali în frunte cu dnii Iuliu Maniu și Ion Pop, precum și peste 3000 de țărani din comunele învecinate. La casa defunctului s'a oficiat de către pâr. canonic Dănilă din Blaj, înconjurat de un sobor de preoți, un parastas. A urmat apoi o serie de cuvântări, prin cari s'a preaslăvit personalitatea și lupta plină de jertfe a marelui dispărut.

Ioachim Totoianu s'a născut în 12 Sept. 1874, s'a hirotonit preot în 1898 și s'a așezat în comuna Micești. Din acel moment și până la ultima răsufflare a fost un neînfricat luptător pentru deșteptare culturală și politică a neamului nostru. S'a remarcat ca cel mai însuflețit propagandist român, jertfind timp, sănătate și avere, în alegerile din 1903, 1905, 1906 și 1910. A contribuit din toate puterile sale la reușita marelui adunări dela Alba-Iulia din 1 Dec. 1918, când si-a văzut idealul împlinit.

Dl Iuliu Maniu în cuvântarea sa îl caracterizează pe preotul Chimu ca om cu suflet larg, care a jertfit tot pentru izbânda națională și care n'a cerut niciodată nimic, nici pentru sine, nici pentru ai săi. Moartea l-a răpit prea de timpuriu. Omul cu figură impunătoare de tribun s'a stins în ziua de 29 Martie 1919.

Caracterul, lupta dărză, jertfa și abnegația comemoratului servească de model generațiilor cari trăesc pe pământul desrobbit.

La orele 3^{1/4} lumea a părăsit comuna Micești, țărani plecând la vetrele lor, iar intelectuali la Alba-Iulia, unde a avut loc o masă comună la restaurantul din parcul orașului.

Aci s'au rostit toasturi reamintindu-se momente înălțătoare din vremurile de luptă demnă, pentru desrobirea neamului.

Din din frumoasa cuvântare a dlui Iuliu Maniu, care a ținut trează atenția celor 200 de comeseși timp de o oră și jumătate, reproducem câteva pasagi cari mereită luarea aminte a tuturor oamenilor de bine.

Dl Iuliu Maniu anunță dela început, că prilejul pioasei comemorări nu trebuie tulburat prin declarații politice, ci din contră se cuvine să ne reamintim luptele pline de demnitate duse pentru izbânda unității noastre naționale, căci acestea desvâluie o serie de învățăminte pentru tineretul care a dat dovada că știe prețui trecutul. Pentru a îndemna acest tineret la luptă bazați pe cinste și caracter, dsa povestete într'un mod fascinant un epizod din luptele electorale din 1910 din circumscripțiile Vinț și Ighiu.

Eu candidasem la Vinț, spuse dl I. Maniu, iar fratele Alexandru la Ighiu, singurele circumscripții, unde votanții erau în majoritate Români, căci pe celelalte 5 administrația maghiară le combinase așașel, încât își asigurase majoritatea. În toial luptei se prezintă la d-sa un deputat ungar, trimis de primul ministru Kuen Héderváry, cu următoarea propunere. Oficialitatea asigură dlui Maniu reușita la Vinț, în schimb îi cere ca dl Vaida să renunțe la Ighiu să candideze la Făgăraș, unde desigur va fi ales, La Ighiu să candideze de formă asesorul Ivan dela Sibiu. Toate acestea pentru motivul, că prefectul de Alba Szász Jóska, om foarte cumsecade de altfel, este obsedat de dorința de ași vedea pe fiul său Szász Pali deputat de Ighiu. Acceptând acest aranjament, poporul român nu suferă nici-o leziune, spune interlocutorul dlui Maniu, căci drepturile lui vor fi apărate în parlamentul maghiar de cei doi vajnici luptători ai săi și se satisface și dorința prefectului de Alba. Singurul păcălit va fi asesorul Ivan, care trebuie să joace solul omului de pae.

Spre surprinderea dputatului maghiar dl Maniu respinge cu indignare propunerea explicându-și atitudinea astfel, Acceptând propunerea dvoastre aș comite trei trădări. În-

tâiu trădarea masselor. Într'adevăr în timpul luptelor s'a creiat între alegători și conducătorii lor acea legătură sufletească, care este tot ce poate fi mai prețios pentru omul politic. Apoi aș trăda pe prietenul Ivan, care va trebui să lupte fără perspective de reușită. Cea mai mare trădare ar fi însă trădarea față de neamul meu spune dl Maniu, pe care aș comite-o prin incuibarea imoralității în sânul poporului.

Dar dle Maniu, replică maghiarul, dta și dl Vaida veți fi deputați și veți apăsa interesele neamului dvoastre; iar dacă refuzi nu uita că guvernul maghiar jertfind 300.000 cor. poate opri intrarea dtale în parlament.

Atunci dl Iuliu Maniu a rostit următoarele cuvinte isvorâte din rezistențe morală a sufletul dsale.

Existența neamului românesc nu este în funcție de deputăția mea. Poporul român trăește pe aceste plaiuri de 2000 de ani și va mai trăi încă mii și mii de ani fără ca eu să fiu deputat. Dacă însă imoralitatea se va incuiba în sânul neamului, neamul va peri.

Maniu a fos mișelește invins în alegerile dela Vinț, a făcut însă contestație și la casație s'a dovedit că Românii nu și-au vândut voturile nici pentru considerabila sumă de 2000 cor. pe un vot. Majoritatea a fost obținută de președintele partidului național român, care totuși a fost oprit să între în parlament pe motivul, că unul din propagandiștii dsale ar fi spus alegătorilor, că dacă Maniu ajunge în parlament va lupta pentru anexarea Ardealului la România.

Țineți în suflet rezistența morală, exclamă dl. Maniu adresându-se tineretului, căci chiar și în împrejurările de astăzi, cea mai de preț investire este moralitatea, cinstea și caracterul luptați pentru naționalismul constructiv, democrația adevărată și moralitate.

I. Nistor.

Ipocrizie ungurească

Sub titlul „Școala Românească din Făgăraș”, ziarul unguresc „Ellenzék” din 12 Sept. a. c., care apare în Cluj, scrie un lung articol, cu intenția de a dovedi spiritul larg înțelegător, care a dominat viața intelectuală a Transilvaniei în secolul al XVI-lea și XVII-lea.

În articol se vorbește despre un decret al Susanei Lorántffy din 2 Aprilie 1657. Nu știm nimic despre existența decretului și despre autenticitatea textului reproduș de ziar, precum nu știm nici cât de renumită a fost școala românească din Făgăraș. Toate acestea sunt lipsite de importanță, pentru că pe noi ne interesează scopul urmărit prin înființarea școalei care este evident: convertirea Romanilor din țara Făgărașului la Calvinism. Comitetul instituit pentru supravegherea școalei e compus din preoți și presbiteri unguri din Făgăraș și din cel mai învățați popi și boieri români din Făgăraș. Ce caută preoți și presbiterii unguri în comitetul de supraveghere al unei școale românești dacă nu convertirea Romanilor la calvinism?!

În secolul al XVI-lea și XVII-lea atât Calvinii cât și Catolicii sunt obsedați de ideea convertirii Romanilor la credința lor, intocmai ca Ungurii de jumătatea a doua a secolului al XIX-lea, cari sunt obsedați de ideea convertirii noastre la ungrism. Atât unii cât și alții nu se gândesc la îmbunătățirea sorții nici la ridicarea nivelului cultural al poporului român și cu atât mai puțin la libertatea religioasă și națională. Nizuița multiseculară și constată a Ungurilor de a ne converti la religiile lor și de a ne maghiariza izvorește din conștiința inferiorității lor numerice. Ei erau constii, că mai curând sau mai târziu stăpânirea politică a Transilvaniei va reveni poporului majoritar, deci Românilor.

Este o ipocrizie să afirmi că Transilvania a fost pământul clasic al libertăților religioase, atunci, când este știut că, religia românească

nu se bucura de nici un drept, fiind o religie tolerată: usquebeneplacitum principum et Regnicularum (Approbatæ constitutiones P. I. Tit. I. Art. III.) Este o ipocrizie să afirmi că, Calvinii sau Catolicii prin convertirea Romanilor au urmărit scopuri umane, precum este o ipocrizie să afirmi că Ungurii au dorit vre-o dată sau doresc azi sincer prietenia noastră. Adevărul curat este că, ei deja în secolul al XVI-lea au văzut clar numai prin convertirea și maghiarizarea noastră își pot consolida religiile lor astfel își pot asigura stăpânirea politică asupra Transilvaniei. Aceasta este unicul scop pe care îl urmăresc în cursul multor secole Calvinii, Catolicii și Ungurii și prin prisma aceasta trebuiesc văzute toate dispozițiile lor, cari în aparență urmăresc scopuri umane și culturale.

Deci mai puțină ipocrizie și mai multă dragoste de adevăr.

O fericită inspirație

Dl. Dr. Valer Pop, Ministrul Industriei și al Comerțului a fost ales cu unanimitate președintele organizației național-liberale din județul Alba. A fost o fericită alegere și dorim din toată inima Dlui Dr. Valer Pop, spor la muncă. Dorim să-și poată realiza integral programul său asigurând primatul muncii românești în industria și comerțul țării pentru binele și fericirea neamului nostru.

Liga antirevizionistă organizația Alba, la Uioara. Cluj

În ziua de 4 Sept. a. c. Liga antirevizionistă organizația Alba, de sub presidenția Dl. Dr. Ion Baltariu, a dat în sala de consultații a școalelor, un reușit program artistic, național.

Incadrată în admirabilele coruri conduse de neobositul dirijor, Maior Paniniu Mihail, conferința Dl Dr. Baltariu Ion „Temeiuri antirevizioniste” foarte documentată și călduroasă a entusiasmat întreaga asistență.

Piesa „Unirea noastră-i sfântă”, a fost admirabil interpretată de diletanții corului, între care s'au remarcat, Păcă, Marian-Șerpele și D-șoarele Rațiu și Hațeganu.

Grație muncii neobosite și asidue pe care au depus-o președintele ligii antirevizioniste, corul aiudean, uiorenilor le-a dat să trăiască, după propria lor mărturisire, momente înălțătoare.

Deși rezultatul material n'a fost cores-punzător, rezultatul moral a fost peste așteptări.

PORTĂRELUL DETAȘAT LA JUDECĂTORIA
A I U D.

No. 657—1937 port.

Publicații de licitație.

Se aduce la cunoștință buplică, că în baza decisului No. G. 1776—1637 al judecătorei rurale Ocna Mureșului, se vor vinde drin licitație publică următoarele: mobile de casă și de bucătărie în favorul lui Dr. Karpf Bela avocat din Hida pentru suma de lei 20.000 capital și accesorii.

Licitația va avea loc în ziua de 25 Septembrie 1937 ora 12 în comuna Ocna Mureșului la domiciliul urmăriților.

Portărel :
s. s. M. Czako

Pentru conformitate :
s. s. V. Presecan.

Informațiuni

■ **Convocare.** Membrii comitetului de Redacție sunt rugați a se prezenta Luni, 20 Septembrie a. c. orele 17 în localul redacției pentru discutarea problemelor la ordinea zilei.

■ **Viitoarea sesiune a Parlamentului va fi amânata.** Viitoarea sesiune a Corpurilor legiuitoare urmează să se deschidă la 15 Octombrie. Din informațiile ce le avem, este mai mult ca sigur că această sesiune va fi amânata.

■ **Ungaria încearcă o apropiere de Mica Înțelegere.** „Neue Freie Presse” pretinde că între Ungaria și Mica Înțelegere continuă examinarea condițiilor în care s'ar putea duce tratative pentru o înțelegere. Ungaria cere recunoașterea egalei îndreptățiri militare, fără nici o restricție, precum și recunoașterea și acordarea drepturilor pe care le au minoritățile, conform tratatelor internaționale. În ce privește revizionismul, Ungaria rămâne la punctul de vedere al revizurii pe cale pașnică, renunțând la propaganda revizionistă, care ar putea turbura legăturile ei cu țările Micii Înțelegeri.

■ **Bandit împușcat.** Acum 7 ani banditul Aron Suciú din jud. Alba teroriza întreaga populație a jud. Ciuc prin lovituri la drumul mare. În 1930 la punctul „Trei Fântâni”, plut. Gh. Gavrilă, pe atunci șef al postului de jandarmi Bicaz, a reușit să-l prindă. Fiind judecat Suciú a fost condamnat la 10 ani temniță, pedeapsa ce-o ispășea la închisoarea din Aiud. El mai avea 3 ani de pedeapsă. Zilele acestea a reușit să evadeze și cum afirmase mai înainte că atunci când va scăpa, va suprima mai întâi pe plutonierul Gavrilă, actualmente șeful postului vecin Lunca de Jos, s'a bănuit că și va începe activitatea prin împrejurimi. Într'adevăr. Sâmbătă 4 dimineața, prima lovitură, care i-a fost de altfel fatală, a dat-o la comerciantul Ludvic Vida din Lunca de Jos. După ce în grajdul vitelor a dat peste servitorul acestuia, pe care la legat fedeleș, a pătruns în casă, unde împușcând în picior pe comerciant, l-a somat să-i dea bani. La țipetele lui Vida, au sărit vecinii și cum în apropiere se aflau în patrulare șeful postului Gheorghe Gavrilă și sergentul Ioan Tuza, banditul a fost prins și transportat pe post. Pe drum el a încercat să fugă. După somațiile legale, ambii jandarmi au deschis foc asupra lui și temutul bandit a căzut mort pe loc, ciurit de gloanțe.

■ **Amânarea sesiunii Sf. Sinod.** Azi Joi, urma să se întrunească Sf. Sinod. Deoarece, zilele acestea, mitropolitul ortodox Dionisie al Poloniei va face o vizită în țara noastră și în special I. P. S. Patriarh Miron, ședința Sf. Sinod s'a amânat la 23 Septembrie, când va avea să rezolve și examinarea canonică a arhimandritului Ciofron, ales episcop militar.

■ **Elevii poloni oprți să cumpere cărți din librăriile evreești.** Zilele acestea, s'au produs noi turburări antisemite în diferite orașe din Polonia. Turburările au fost mai accentuate la Varșovia, în cartierul librarilor, unde cu ocazia începerii anului școlar, s'au postat în fața prăvăliilor evreești membri ai partidelor antisemite, care împiedeau pe cumpărători să intre în aceste prăvălii. Primul ministru, generalul Sheadkowski, s'a dus personal în acest cartier, și a dat ordin poliției să imprăștie pe demonstranți. Socialiștii au organizat o contra-manifestație, luând sub protecția lor pe muncitorii evrei.

■ **Ministerul de Finanțe,** cu ocazia ultimelor avansări, a avansat în grad și a transferat trei percepțori morți și un agent răposat, datorită aglomerației de lucru și incurcăturilor care nu se mai gata. Înaintările și transferarea s'au făcut pentru Băcău, Cătașa Constantin, din percepțori de agenție în comuna Lucătești a fost făcut percepțori de agenție în Com. Grozești și a fost înaintat percepțori la circ. II Băcău. Ion Popa din percepțori de agenție a fost înaintat percepțori. Ion Ciobanu a fost avansat și mutat la cerere. Suntem, așadar, în plină evoluție: după votanți și avansați morți, avem și transferați decedați. Nici în morământ nu au pace bieții percepțori!

■ **O fotografie gigantică.** Statele Unite au început în anul 1934 să se fotografieze în vederea alcătuirii unei hărți, unică în felul ei. Prin îngrijirea a trei administrații și anume: „Agricultural Adjustment Administration”, „Soil Conservation Service” și „Forest Service” (adică administrația agricolă, serviciu conservării solului și serviciul pădurilor, numeroase avioane zboară neconținut pe deasupra teritoriilor statelor americane, luând fotografiile pe care apoi o adevărată armată de funcționari le montează alcătuiind harta ce va fi terminată abia peste cinc ani. Când va fi terminată, ea va acoperi o suprafață de 3.000.000 mile pătrate și va fi costat 30.000.000 dolari. În total, ea va fi compusă din 9.500.000 de clișee.

■ **Răzburarea albinelor.** Un servitor Catana Ștefan din Dumbrăvioara, Mureș, trecând prin sat cu căruța, având și un mănuc care a răsturnat două știubee de albine în marginea unei grădini de flori, a fost cuprins complect de roiurile albinelor. Răzburarea a fost gravă. Căii au murit a doua zi de înțepături, iar servitorul a fost internat în spitalul de stnt din Tg. Mureș.

■ **Aghiotantului lui Khun Béla,** Ion Lako, după ce a trăit sub nume fals 19 ani, a fost descoperit la Oradea și predat justiției militare din Cluj. Ion Lako în timpul revoluției din 1918 a fost unul dintre cei mai temuți teroriști și dușman neîmpăcat al Românilor din județele Crișanei. Pentru faptul că a ucis cu mâna proprie, la Zălau, doi soldați români, ca și pentru acte de spionaj, Ion Lako are să-și primească pedeapsa cuvenită. Oare nu sunt mulți aceia care ar trebui deferiți justiției pentru acte și purtări criminale față de poporul și Statul român?

■ **Asfixiați de gaze ieșite din fân.** O groaznică nenorocire, căreia i-au căzut victime patru persoane, s'a întâmplat într'un sat sat de lângă Bergamo. Un locuitor din acel sat intrând într'un grajd a dat acolo de doi copii ai săi, cari zăceau fără suflare. Pe când se căznea să scoată copiii, din grajd tatăl a căzut și el, rămânând fără cunoștință. Trei vecini, cari au sărit în ajutorul lor au avut aceeaș soartă. Intervenind pompierii, au reușit să scoată pe toți din grajd. Copiii, tatăl lor și unul din vecini muriseră, iar ceilalți doi vecini au fost duși în stare gravă, la spital. S'a constatat că toți fuseră asfixiați de gazele ieșite din fânul care se afla în grajd.

■ **Cinematograf.** Sâmbătă la ora 9, Duminică la 5, 7, 9, Luni la ora 9, MARTHA EGGERTH în opereta Regina Valsului în condate de: Joe Heesters, renumitul tenorist al opera din Amsterdam. Acest film este cea mai mar senzația a sezonului de toamnă. Înainte: Journal nou!

Atențiunei

Elegant Vă îmbracă croitoria

„DASCĂL”

Piața Reg. Ferdinand

APARATE DE RADIO:

PHILIPS,

MINERVA,

STANDARD,

ZERDIK

TELEFUNKEN,

VINDE ÎN RATE MICI

AUTO-RADIO
BUCUR

SPORTIVE

Football.

Duminică, 12 Sept. a. c. a avut loc pe arena C. G. A. un match de football între ASA.—CFR. Teiuș. După câteva minute de joc teiușenii au devenit simple victime, nedovind nici știință nici tehnică, ci ambiție deșartă. Echipa locală a dovedit că după un antrenament serios poate face față și unei echipe divizionare. Aiudenii au învins cu 4:1. Cel mai bun jucător a fost Păcă.

Popice.

Distractivul sport de popice ne aduce, ca balcaniada, vești extra ordinare: Costică, faimosul popicar a fost bătut „la singli” de ridicătorul de popice dela arena „La Americanu”, Dinu. Se spune că, după acest match juniorul Dinu a fost înscris în locul lui Costică, în echipa de popice locală. O întrebare: cine ridică popicele dacă Dinu este acceptat în echipa seniorilor? Ghiciți?

Numai și numai

la „Mărgineanu”

se servesc cele mai bune brânzeturi, mezeluri, unt, etc. precum și tot felul de beuturi spirituale.

Zilnic bere proaspătă!

Dacă vrei o gustare bună, numai

la «Mărgineanu»

Str. Mihai Viteazul No. 16.

Incercați și o să vă convingeți că numai la bodega

ONAC

veți găsi cele mai bune și ieftine vinuri, zilnic mezeluri proaspete de Sibiu și tot felul de aperitive, bere proaspătă etc.

Pâine, franzele și cornuri de prima calitate, coapte în brutăria proprie.

Nu uitați, faceți încercare.

Bodega și-brutăria

ONAC

Piața Reg. Ferdinand No. 6

In atențiunea

gospodinelor.

La librăria „PAPIRUS” se pot căpăta tot felul de hărți de celofan pentru legatul compoțurilor, atât în bucăți cât și în coli, întregi, pe lângă cele mai modeste, prețuri.

Tot aici se găsește cea mai specială hărție de pus între haine contra molliilor. Covoară de hărție GRAZIOLEUM, hărțile CRETATĂ și covoară românești de hărție în suluri etc. etc.

Incercați și vă convingeți de prețurile noastre reduse și de serviciul punctuos și corect.

Librăria „PAPIRUS”.

1-20

Str. M. Viteazu localul Seidl.

Toată lumea știe, că numai în atelierul de pantofărie

Traian Mesaroș

din Piața Elisabeta

se confecționează după ultima modă tot felul de încălțăminte, garantate și pe lângă cele mai modeste prețuri

Reparații de șoșoni, galoși etc.